

Håndtering af ESG-relaterede kreditrisici i mindre pengeinstitutter

Finanstilsynet undersøgte i første halvår 2025, hvordan et udvalg af mindre og mellemstore pengeinstitutter håndterer miljø- og klimamæssige, sociale og ledelsesmæssigt (ESG) relaterede kreditrisici.

I oktober 2024 offentliggjorde Finanstilsynet et notat om god praksis for håndtering af ESG-relaterede kreditrisici (god praksis-notatet)¹. Udgangspunktet var praksis i de større penge- og realkreditinstitutter. Principperne gælder fortsat og er relevante for alle institutter. Dette notat er tænkt som et supplement og indeholder en række observationer om håndteringen af ESG-relaterede kreditrisici i mindre institutter. Mindre institutter kan, af hensyn til proportionalitet, tage udgangspunkt i dette notat i deres arbejde med at opfylde god praksis-notatet.

1. Finanstilsynets observationer om institutternes arbejde med ESG-relaterede kreditrisici

Penge- og realkreditinstitutter skal inddrage ESG-forhold i deres ledelse og risikostyring, jf. ledelsesbekendtgørelsen. Mindre institutter skal, ligesom de større, sikre, at de ikke påtager sig for store risici.

ESG-forhold kan påvirke kunderne på forskellige måder, som instituttet også skal tage højde for i sin kreditvurdering af kunderne. ESG-forhold har således også betydning for instituttets kreditrisiko.

Hvordan instituttet i praksis opfylder kraven om at tage højde for ESG-relaterede kreditrisici afhænger af forholdene i det enkelte institut, f.eks. størrelse, forretningsmodel, kundetyper og mængden af eksponeringer mod kunder med væsentlige ESG-relaterede kreditrisici. Enkle løsninger kan være gode til mindre komplicerede institutter. Hvis et mindre institut har mange eller store kunder med væsentlige ESG-relaterede kreditrisici, vil kravene til styring og dokumentation stige tilsvarende.

Undersøgelsen viser, at der er forskel på, hvor langt institutterne er kommet med ESG-arbejdet på kreditområdet. Nogle institutter har allerede udviklet både forretningsgange og værktøjer, mens andre endnu ikke har implementeret en systematisk tilgang.

Institutter med væsentlige ESG-relaterede kreditrisici bør dog ikke afvente en færdig løsning udefra. Det er mere hensigtsmæssigt at fortsætte det igangværende arbejde, løbende indsamle brugbare erfaringer og foretage de nødvendige justeringer undervejs.

Tilsvarende medfører kommende forenkling af CSRD og ESRS som følge af Omnibusforslaget ikke, at institutterne er undtaget fra at indhente relevante informationer og data om ESG-forhold til brug for kreditstyringen.

¹ [Notat om ESG kreditgivning.pdf](#)

1.1. Identifikation og analyse af ESG-relaterede kreditrisici

Nogle institutter har alene identificeret ESG-relaterede kreditrisici på et overordnet niveau, mens andre har gennemført en mere detaljeret kortlægning og bl.a. anvendt scoring af risici baseret på sandsynlighed og konsekvens.

Fælles for institutterne er, at de har indledt arbejdet med de sektorer, som er mest udsatte for ESG-relaterede kreditrisici – typisk erhvervskunder inden for landbrug og ejendomsfinansiering. Institutterne bør dog også se på andre væsentlige sektorer – som minimum erhvervskunder i transport- og industrisektoren.

Selvom ESG-relaterede kreditrisici ofte er mindre for privatkunder end for erhvervskunder vil det normalt være relevant at være opmærksom på ESG-forhold som oversvømmelse, energimærke af boliger og fald i værdien af fossile biler.

Det er vigtigt, at institutterne laver en væsentlighedsvurdering, hvor de analyserer deres kundeportefølje og med tiden får afdækket alle væsentlige ESG-relaterede kreditrisici på tværs af brancher, kundegrupper og sikkerhedstyper.

Visse institutter har udviklet, eller er i færd med at udvikle, værktøjer til analyse af de enkelte kunders ESG-relaterede kreditrisici. Disse værktøjer tildeler kunderne en ESG-score på baggrund af kundernes svar på en spørgeramme. Værktøjerne varierer i detaljeringsgrad, hvilket dels afspejler forskelle i institutternes størrelse og forretningsmodel, dels deres modenhed på området. Brug af værktøjer og scoringer bidrager til en mere ensartet og struktureret analyse af de ESG-relaterede kreditrisici.

Andre institutter har en meget simpel tilgang, hvor kunderådgiver beskriver og analyserer kundens ESG-relaterede kreditrisici i prosa i et tekstfelt i kreditindstillingen. Det kan være en start i et mindre institut, men alle institutter skal sikre, at ESG-relaterede kreditrisici inddrages tilstrækkeligt og systematisk i kreditvurderingen. Den meget simple tilgang vanskeliggør desuden en samlet analyse af udlånsporteføljen, dvs. overvågning, ledelsesrapportering og opfølgning.

Undersøgelsen viser også, at institutternes kreditpolitik og forretningsgange kun i begrænset omfang indeholder grænser for, hvilke ESG-relaterede kreditrisici institutterne ønsker eller ikke ønsker at finansiere.

Der er dermed fortsat forbedringspotentiale i de undersøgte institutter, dog i varierende grad.

Det er vigtigt, at alle institutter har igangsat ESG-arbejdet og fortsat videreudvikler deres metoder, så de opnår en stadig mere systematisk tilgang, der muliggør et samlet overblik over instituttets ESG-relaterede kreditrisici. Institutterne bør have en konkret plan for den videre udviklingsproces.

Det følgende giver et eksempel på en enkel, men systematisk tilgang, som mindre institutter kan bruge til at identificere og analysere ESG-relaterede kreditrisici og dermed vurdere risici både for porteføljen som helhed og på et kundespecifikt niveau.

Figur 1: Tilgang til identifikation og analyse af instituttets ESG-relaterede kreditrisici

1. Identificér risici:

Identificér relevante ESG-forhold.

2. Porteføljeoverblik:

Skab overblik over de væsentligste risici.

3. Analyse af enkeltkunder:

Fokuser på relevante enkeltkunder og tag dialog.

4. Risikovurdering (ICAAP):

Vurder risikoappetit og fastsæt krav.

Trin 1 – Identificér risici

Instituttet bør indledningsvis identificere og udarbejde en liste over relevante ESG-relaterede kreditrisici. Listen kan tage udgangspunkt i eksterne kilder, men skal tilpasses instituttets egne forhold. De identificerede risici bør beskrives på et tilstrækkeligt detaljeret og operationelt niveau.

Eksempler på relevante ESG-relaterede kreditrisici kan være tørke, oversvømmelser, storme og andre ekstreme vejrhændelser, CO₂-afgifter, kvælstofregulering, arbejdsforhold hos kunden eller dennes leverandører og manglende overholdelse af krav om dyrevelfærd mv.

Trin 2 – Porteføljeoverblik

På baggrund af de relevante identificerede ESG-relaterede kreditrisici kan instituttet vurdere, hvilke kundegrupper eller sikkerhedstyper der kan blive påvirket af de forskellige risici. Instituttet kan dermed indsnævre, hvilke ESG-relaterede risici der vil være væsentlige for instituttet.

Der kan være kundegrupper eller sikkerheder, som kun påvirkes af enkelte ESG-relaterede kreditrisici, mens andre påvirkes af flere, men ikke nødvendigvis i samme omfang. F.eks. kan et institut med en landbrugstung profil finde, at alle eksempler på ESG-relaterede kreditrisici nævnt under trin 1 kan påvirke denne kundegruppe.

Trin 3 – Analyse af enkeltkunder

Ud fra listen over relevante ESG-relaterede kreditrisici og relevante porteføljer kan instituttet f.eks. begynde med at analysere de største kunder indenfor de sektorer, som er mest udsatte for ESG-relaterede kreditrisici, eller hvor konsekvenserne af sådanne risici vurderes at være størst, jf. trin 1 og 2.

Instituttet kan indsamle viden gennem dialog med kunderne, f.eks. ved at bruge en generel spørgeramme, der kan suppleres med specifikke spørgsmål om brancher og kundetyper, hvis det er relevant. Dialogen kan omfatte:

- de risici, kunden selv ser, og risici instituttet vurderer på kundens vegne
- om kunden har en plan for at håndtere ESG-relaterede kreditrisici (omstillingsplan)
- om kunden har afsat midler til dette i budgetter, herunder om instituttet forventes at have en rolle i forhold til finansieringen.

Omstillingsplaner er kun relevante for de kunder, hvor kreditrisikoen kan blive for stor, hvis kunden ikke ændrer sin virksomhed og omstiller sig i lyset af ESG-forhold. Mange mindre og mellemstore erhvervskunder har ikke en dokumenteret omstillingsplan. I de tilfælde kan rådgiveren have dialog med kunden om nødvendige ændringer og omstilling. Herefter kan rådgiveren i kreditindstillingen beskrive de relevante ESG-relaterede kreditrisici og de nødvendige ændringer, herunder kundens plan for omstilling. Instituttet skal inddrage dette i sin vurdering af kreditrisikoen.

Instituttet kan supplere spørgerammen med en kvantitativ opsamling af den forventede risiko f.eks. ved at indarbejde ESG-data i et scoresystem. Det sikrer en ensartet vurdering af kunderne, og det bliver samtidig muligt at opsummere og følge op på porteføljeniveau, rangordne risici og fastsætte mål for instituttets risikoappetit på ESG-relaterede kreditrisici.

Analysen af enkeltkunderne bidrager til at give instituttet et overblik over kunders samlede ESG-relaterede kreditrisici. Dette overblik kan f.eks. opnås ved at opsummere konsekvenserne ved de enkelte kunders udfordringer.

Trin 4 – Risikovurdering (ICAAP)

Når instituttet på baggrund af både en porteføljevurdering og en analyse af enkeltkunder har tilstrækkelig viden om kundernes ESG-relaterede kreditrisici, kan instituttet danne sig et overblik over de samlede risici.

Overblikket udgør et relevant grundlag for risikovurderingen i ICAAP mv., jf. solvensbehovsvejledningens² afsnit om analyse af kreditrisici.

Identificeringen af de væsentlige ESG-relaterede kreditrisici gør det også muligt for bestyrelsen at tage stilling til den ønskede risikoappetit og eventuelle tiltag, der skal iværksættes, hvis risikoen er for høj. Eventuelle begrænsninger i forhold til at påtage sig ESG-relaterede kreditrisici bør fremgå af kreditpolitikken og relevante forretningsgange.

² Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

God praksis-notatets afsnit 3.1 beskriver yderligere Finanstilsynets forventninger til institutternes håndtering af ESG-relaterede kreditrisici i kreditpolitikken og relevante forretningsgange.

Institutterne bør løbende gentage processen og vurdere, om den nye viden, der er indsamlet i trin 2-4, giver anledning til at identificere nye risici (trin 1) eller justere de anvendte værktøjer. Analyserne af porteføljer og kunder bør tilpasses og udvides i takt med, at institutterne får mere erfaring og indsigt, og instituttet bør have fokus på de kundegrupper, der forventes at bidrage væsentligt til instituttets kreditrisiko.

Det er vigtigt, at institutterne løbende inddrager eksterne risici og den generelle samfundsudvikling som f.eks. CO2-afgiften på landbruget. Målet er at få identificeret alle væsentlige ESG-relaterede kreditrisici på tværs af brancher, kundegrupper og sikkerhedstyper.

1.2. Kontroller og rapportering af ESG-relaterede kreditrisici

Institutternes kontrol er på nuværende tidspunkt begrænset. Den omfatter primært kontrol af, om ESG-relaterede kreditrisici er nævnt i kreditvurderingerne for de enkelte kunder. For et mindre institut kan det være et godt sted at starte.

Finanstilsynet forventer, at ESG-relaterede kreditrisici indgår i den almindelige bevillingskontrol på linje med andre væsentlige risici, og at kontrollen også omfatter, om analysen er fyldestgørende og giver et retvisende billede af den enkelte kundes risici eller risikoen ved sikkerheder.

Finanstilsynets forventninger til kontrolområdet er nærmere beskrevet i god praksis-notatets afsnit 4.